Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000151425
Datum:	28 augustus 2023
Opsteller:	K. Traas
Portefeuillehouder:	Wethouder M.E. Companjen
Onderwerp:	Juridisch kader bijdrage bouwkosten voor nieuwbouw en/of renovatie V(S)O-scholen met doordecentralisatie huisvesting

Het college van B&W besluit:

1. In te stemmen met de 'Wijziging (2023) Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Harderwijk 2009' (bijlage 4);
2. Kennis te nemen van de reacties van de schoolbesturen (bijlagen 2 en 3) en in te stemmen met de gemeentelijke reactie verwoord in de concept Reactienota (bijlage 1) inzake de 'Wijziging (2023) Verordening materiële financiële gelijkstelling gemeente Harderwijk 2009';
3. De raad voor te stellen om:
    a. de Reactienota, genoemd onder beslispunt 2, vast te stellen;
    b. de 'Wijziging (2023) Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Harderwijk 2009'vast te stellen.

Inleiding

Aanleiding

In de raadsvergadering van 10 november 2022 is besloten om een structureel bedrag van € 200.000,- per jaar beschikbaar te stellen vanaf 2023 voor onderwijshuisvesting / nieuwbouw Morgen College en deze bedragen te betrekken bij toekomstige afspraken wanneer er wel sprake is van extra bijdragen voor doordecentralisatie.
Vervolgens heeft het college op 21 februari 2023 besloten om als gevolg van voornoemd raadsbesluit een juridisch en financieel kader uit te werken als basis voor structurele toekenning van de middelen.
In de raadsvergadering van 20 april 2023 is richting de andere schoolbesturen V(S)O aangegeven dat zij de gemeente ook om een financiële bijdrage kunnen vragen als zij in vergelijkbare omstandigheden komen te verkeren als het Morgen College nu. De voorgestelde wijziging van de verordening (hierna: juridisch kader) is een uitwerking van voornoemde punten.

Het juridisch kader is vorm gegeven in de vorm van een extra bijlage bij de Verordening materiële en financiële gelijkstelling gemeente Harderwijk. Deze Verordening bestaat reeds voor andere onderwijs-(huisvestings)gerelateerde voorzieningen die geen verplichting zijn voor de gemeente, maar die de gemeente wel mogelijk heeft willen maken voor alle schoolbesturen binnen de gemeente.

Met deze wijziging van de verordening is het voor de schoolbesturen duidelijk wanneer zij ook een beroep op de gemeente kunnen doen. Hoewel er voldoende juridische basis is voor dit juridische kader is er nog geen vergelijkbare jurisprudentie over dit onderwerp en blijft er sprake van een beperkt juridisch risico.

Alternatieven

De doordecentralisatie kan worden beëindigd. Er hoeft dan geen juridisch kader te worden vastgesteld. Er wordt dan weer toepassing gegeven aan de Verordening huisvesting onderwijs 2012 op basis waarvan nieuwe besluitvorming nodig is voor de nieuwbouw van het Morgen College. Het beëindigen heeft wel tot gevolg dat de gemeente de schoolgebouwen over moet nemen tegen de boekwaarden die gelden op grond van de doordecentralisatieovereenkomsten.
Overige alternatieven over dit onderwerp zijn door besluitvorming van de raad reeds afgevallen en zijn om die reden niet opnieuw opgenomen.

Beoogd effect

Met deze regeling wordt beoogd om schoolbesturen V(S)O met doordecentralisatie huisvesting te ondersteunen binnen de financiële reikwijdte van de gemeente.

Argumenten

1. *Lacune achterblijvende rijksbekostiging binnen mogelijkheden gemeente*
   Het is evident dat deze regeling overbodig zou zijn, en ook wordt, als het Rijk voldoende financiële middelen beschikbaar zou stellen voor onderwijshuisvesting. Het is algemeen bekend dat deze bekostiging in 2019 al 40% te laag was. Door jaarlijkse indexatie is dit percentage al verder opgelopen. Dit is vooral merkbaar bij nieuwbouwsituaties en daarom werd het ook merkbaar toen het Morgen College nieuw wilde bouwen. De gemeente wil meewerken aan deze ontwikkeling en heeft daarom een financieel en juridisch kader uitgewerkt dat dit gat kan vullen. Ook de overige schoolbesturen V(S)O met doordecentralisatie huisvesting kunnen een beroep doen op de regeling wanneer sprake is van eenzelfde situatie als nu het Morgen College betreffende. De raad heeft vanaf 2023 een bedrag van € 200.000,- per jaar voor het Morgen College beschikbaar gesteld. Dit bedrag is reeds in de begroting opgenomen. De overige schoolbesturen als voornoemd, verkeren op dit moment niet in eenzelfde situatie als het Morgen College. Dat betekent dat de begroting voor 2023 niet hoeft te worden gewijzigd. Het door het college vast te stellen subsidieplafond kan dan ook worden bepaald op € 200.000,- voor 2023.

2. *Uitvoering geven aan raadsbesluit*
   Bij de besluitvorming over extra middelen voor de nieuwbouw van het Morgen College, op 10 november 2022, heeft de raad aangegeven dat ook andere schoolbesturen in vergelijkbare gevallen een beroep op de gemeente moeten kunnen doen. Deze regeling komt hieraan tegemoet.

3. *Enige realistische mogelijkheid*
   Een in verhouding vergelijkbare verhoging van de doordecentralisatiemiddelen voor alle schoolbesturen V(S)O met doordecentralisatie huisvesting is op de lange termijn financieel niet haalbaar voor de gemeente. Met deze regeling biedt de gemeente middelen aan binnen haar mogelijkheden indien dit voor deze schoolbesturen noodzakelijk en urgent is. De voorgeschreven procedure zorgt voor een zorgvuldige financiële afweging

Financiën

De regeling schept de juridische grondslag voor het verstrekken van diverse vormen van subsidie (gemeentegarantie, jaarlijks bedrag, lening) waardoor de V(S)O schoolbestuur met doordecentralisatie huisvesting die geconfronteerd worden met extra bouwkosten bij nieuwbouw en/of renovatie een beroep op de gemeente kunnen doen. Deze aanvragen passen – op basis van het voorstel – binnen de reguliere planning-/control cyclus van de gemeente, waardoor alle partijen (schoolbestuur, college en raad) hun rol goed kunnen vervullen.

Communicatie
De betrokken schoolbesturen hebben kennis kunnen nemen van de conceptregeling en zijn in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. Na besluitvorming wordt de regeling bekendgemaakt. De schoolbesturen zullen hierover worden geïnformeerd en de zullen de Reactienota toegestuurd krijgen.

Uitvoering
Na bekendmaking van de regeling zal het college het subsidieplafond voor 2023 en 2024 vaststellen en bekendmaken, en kan uitvoering worden gegeven aan de regeling.

Evaluatie
De evaluatie van de regeling wordt betrokken bij de eerstvolgende evaluatie van de doordecentralisatie, volgens planning in 2027 of zoveel eerder als dat nodig blijkt te zijn.

Bijlagen
1. Concept reactienota
2. Reactie Landstegroep op concept juridisch kader
3. Zienswijze Vondelkwartier Juristen op concept juridisch kader
4. Concept Wijziging (2023) Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Harderwijk 2009
5. Verordening Materiële financiële gelijkstelling onderwijs Harderwijk 2009